

پیشنهادنامه طرح پژوهشی

1- مشخصات طرح:

عنوان طرح		طراحی و تدوین الگوهای نوین فرهنگی برای مقابله با جنگ تبلیغاتی دشمن، با ارائه راهکارهای جدید و تاثیر آن بر کارکنان دولت و خانواده های آنان در استان کرمانشاه		
کلید واژه ها		جنگ تبلیغاتی و روانی – الگوهای فرهنگی – راهکارهای مقابله و خنثی سازی- کارکنان دولت		
Project Title		Designing and codification new cultural models to deal with the enemy propaganda war, by presenting new solutions and its impact on government employees and their families in Kermanshah province		
مدت اجرا (ماه)		9 ماه	محل انجام طرح	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمانشاه
نوع طرح:		□ بنیادی □ کاربردی □ توسعه ای		
		کمی □	کیفی □	
اعتبار کلی طرح (ریال)		به عدد:	به حروف:	

2- مشخصات مؤسسه / شخص پیشنهاد دهنده:

نام مؤسسه / شخص پیشنهاد پیشنهاد دهنده	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمانشاه - محسن نجفی
---------------------------------------	--

3- مقدمه :

جهانی شدن و انقلاب ارتباطات تاثیرات گسترده و عمیقی را در همه جنبه های مختلف زندگی بشری بر جای نهاده است. این تحولات نه تنها ارتباطات جهانی و بین الملل و به ویژه تعامل بین شهروندان و دولت های حاکم بلکه روابط افراد و زندگی خصوصی آنها را به صورتی ژرف و دامنه دار تحت الشعاع خود قرار داده است. به جرات می توان گفت هیچ جامعه و دولتی در دنیای کنونی وجود ندارد که کم و بیش از تاثیرات این «پدیده نوظهور» متاثر نشده باشد. جدای از مسئله انقلاب ارتباطات به صورت طبیعی، جامعه ایران از چند دهه پیش و به ویژه سال های اخیر در معرض جنگ تبلیغاتی سترگ دشمنان قرار گرفته است که که توجه و عنایت بیش از پیش متولیان امر را طلب می نماید. تاثیرات آتی و آتی حادث بر ماهیت، اشکال و ساختار این دگرگونی

ها پژوهشگران حوزه فرهنگ را به پرسش درباره میزان و چگونگی این تغییرات و بررسی نقش عوامل مختلف بر دگرذیسی زیست فرهنگی ترغیب و ناگزیر نموده است. آنچه ما در این پژوهش در پی آن هستیم شناسایی راهکارها در برخورد با تغییرات ژرف و گسترده ای است که جنگ نرم و روانی در ابعاد اجتماعی، فرهنگی در ایران و بالاخص در استان کرمانشاه و کارکنان دولت ایجاد کرده است که البته مدیریت آنها نیازمند راهبردهای ویژه ای در شیوه حکمرانی و سیاستگذاری است.

4- شرح و بیان مسئله :

یکی از جنبه‌های خطیری که از ناحیه جنگ نرم و فضای سایبر به ویژه کانال‌های ماهواره ای و سایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر ایران و جامعه ایرانی حادث شده و افکار و زندگی بخش وسیعی از مردم و نسل جوان و تحصیل کرده را تحت تاثیر قرار داده است، گسترش تبلیغات ضد دینی و ضد مذهبی و مختل کردن زیست ایرانی- اسلامی در بین آحاد جامعه می باشد. صدها و بلکه هزاران وبلاگ، سایت و کانال تلویزیونی و اینترنتی به راحتی در حال بسط افکار و برنامه‌های خود و به روز رسانی و جذب میلیونی مخاطبین ایرانی می باشند. سوای مسائل ضداخلاقی منتشره در این کانال‌ها، محتوای دین ستیزانه‌ای که در این فضاها پخش یا به اشتراک گذاشته می‌شود، هویت و حیات جامعه ایرانی و سازماندهی اجتماعی و سیاسی آن را متاثر و دیگرگون می کند. امروزه بازار ادیان و مذاهب گوناگون، عرفان‌های نوین و تردید افکنی در دین و اعتقادات مذهبی به دلایل مختلف از جمله انگیزه‌های سیاسی بشدت داغ است و هر روز بر رشد آنها افزوده می شود. هزاران سایت و کانال ضد دینی در این فضاها فعال اند و با طرح انواع شبهات، سوالات، تحلیل‌ها و دیدگاه‌ها، باورها و ارزش‌های و سبک زندگی ملی- دینی جامعه به خصوص جوانان و نوجوانان را لرزان و شکننده می کنند که حداقل نتیجه آن، «کاهش تمسک به ارزش‌های دینی و مناسک عبادی» و بروز صدها مشکل فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی- سیاسی در جامعه ایران و بالتبع آن کارکنان دولت در کشور و استان است.

5- اهداف:

اگر بپذیریم مسائل و واقعیت‌های اجتماعی، «برساخته‌ای میان رخدادها و اذهان عمومی» مردم است، آنگاه باید دلیل بسیاری از «کنش‌های رفتاری» را در دیالکتیک مسائل عینی و ذهنیت اجتماعی جست وجو کرد. بحث فضای مجازی و سایبر و جنگ نرم دشمنان هم نقد حال است، هم طرح ریزی برای آینده و هم تفسیر گذشته. نقد حال است، چون نقد وضعیت مستقر و نقد شرایطی است که هیچ گوشه‌ای از زندگی اجتماعی و هیچ سویه‌ای از فرهنگ و جامعه نمانده است که متأثر از وجود چالش آفرین این فضا نباشد. حاوی طرح‌هایی برای آینده نیز هست، زیرا در آن این پرسش مطرح است که برای استحکام ارزش‌های اخلاقی، دینی و اجتماعی و حفظ پیوستار ملی در ایران چه رابطه‌ای باید میان این فضا و حکمرانی و سیاست گذاری دولت و حاکمیت برقرار باشد.

6- سؤال‌های تحقیق:

اگر فرهنگ (culture) را به عنوان «گسترده ترین و چند معناترین مفهوم»، به مجموعه نمادها، معانی، ارزش‌ها و شیوه‌های عمل خاص اطلاق کنیم که «مارکس» آن را روساخت‌های ایدئولوژیک و تابع زیر ساخت‌های مادی و اقتصادی می دانست (نظریه بازتاب) و «وبر» برعکس، جهت یابی باورها و ارزش‌ها را چونان نیروی محرکه دگرگونی اجتماعی می دید،

جامعه ایران از نظر فرهنگی تحولات گسترده و عمیقی را (ظرف چند دهه اخیر) تجربه کرده است که بخشی از این تغییرات در «فرهنگ سیاسی جامعه» و بخشی دیگر در «کل نظام فرهنگی کشور»، اتفاق افتاده است. این امر باعث شده جامعه ایرانی انواع مختلف تنش ها، بدقوارگی ها و «رفتارهای جمعی به معنای خاص در جامعه شناسی» را در خود جای دهد. علاوه بر عدم توانایی دولت برای تنظیم رفتار شهروندان، بدون شک تحولات ناشی از جهانی شدن و ظهور رسانه های فراملی و نیز نقشه هدفمند دشمنان تحت عنوان «تهاجم فرهنگ»، نقش اساسی در این زمینه ایفا می کند. «پدیده جهانی شدن» و «رسانه های ارتباطی و اطلاعاتی» با نوردیدن مرزها بدون اجازه حکومت ها در کوچک ترین سلول جوامع بشری می نشیند؛ بدون اینکه حریم و حرمتی را رعایت کنند. این پدیده هیچ قانون و ارزشی را بر نمی تابد. با «غرب زدگی» و «سبک غربی زندگی» تغییرات غیر طبیعی ذائقه و هاضمه جامعه را به هم می ریزد و در نظم آن اخلاص ایجاد می کند. این تغییرات در حال «خلق سبک زندگی تازه، خلیات و روابط اجتماعی دیگر و تغییرات در منظر و عرصه دینی، معرفتی، ارزشی و هنجاری» می باشد. این تغییرات «تدبیر نشده» به تعبیر «هانا آرنست»، تغییرات بدخیمی هستند که در بستر خود، بحران های متعدد هویتی، فرهنگی، معرفتی، ارزشی و نسلی ایجاد می کنند.

سوالات تحقیق:

- 1- این تغییرات و دگردیس ها چه شاخص ها و مختصاتی دارند و نماگرها در این زمینه چه چیزی را به ما نشان می دهند؟
- 2- راهبرد ما به عنوان دستگاه حاکمیتی چیست و چگونه سیاست ها، راهبردها و برنامه ها را برای کنترل، مدیریت و هدایت نسبی این تغییرات سازماندهی کنیم؟

7- روش تحقیق:

این تحقیق از لحاظ نوع تحقیقی کاربردی بوده و از روش آمیخته کیفی - کمی و مطالعه موردی برای انجام آن بهره گیری می شود. در این تحقیق ابتدا از مطالعه کتابخانه ای برای شناسایی متغیرهای مؤثر در فرایند تهاجم فرهنگی و برای ایجاد دید بومی و مبتنی بر مقتضیات فرهنگ و شرایط داخلی از مصاحبه های عمیق با خبرگان حوزه فرهنگ و دانشگاه استفاده خواهد شد و سپس برای تحلیل و ارزیابی اجزاء شناسایی شده و مدل بدست آمده بصورت کمی و با تهیه پرسشنامه و از تجزیه و تحلیل آماری کمک گرفته خواهد شد.

8- جامعه آماری:

جامعه آماری مورد مطالعه مدیران و کارکنان دولت در استان کرمانشاه هستند.

9- روش گردآوری داده ها:

به طور معمول، چهار نوع ابزار عمده برای جمع‌آوری داده‌ها وجود دارند. هریک از این ابزارها، خود انواع و کاربردهای ویژه‌ای دارند که عبارتند از:

✓ بررسی (مراجعه به) مدارک و اسناد؛

✓ مصاحبه

✓ پرسشنامه.

در این تحقیق در مراحل مختلف از روش‌های مختلف گردآوری اطلاعات استفاده می‌گردد که در مرحله کیفی از روش مصاحبه و در بعد کمی از پرسشنامه استفاده می‌شود.

در این پژوهش از آمارهای رسمی و غیررسمی و مدارک و اسناد سازمانی برای درک بهتر موضوع مورد مطالعه، استفاده خواهد شد. همچنین به بررسی مقالات علمی داخلی و خارجی، پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع پژوهش، پرداخته می‌شود. پرسشنامه به عنوان یکی از متداول ترین ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در تحقیقات پیمایشی بوده و با لحاظ مجموعه‌ای از پرسش‌های هدف مدار، با بهره‌گیری از مقیاس‌های گوناگون؛ نظر، دیدگاه و بینش فرد پاسخگو را مورد سنجش قرار می‌دهد. در این پژوهش از پرسشنامه برای گردآوری داده‌های کمی هم استفاده خواهد شد. در مرحله اول داده‌های بدست آمده از مصاحبه‌های کیفی با نظر خبرگان دسته‌بندی گردیده و بصورت پرسشنامه‌ی اولیه در اختیار خبرگان قرار می‌گیرد تا اصلاحات موردنیاز در آن برای ایجاد روایی و پایایی پرسش‌ها صورت بپذیرد و در نهایت در اختیار مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی استان قرار می‌گیرد.

در بخش کمی هم برای تحلیل داده‌ها از روش‌های موجود در آمار توصیفی و استنباطی بهره گرفته خواهد شد. در بخش توصیفی سعی می‌شود تا متغیرهای اسمی از قبیل ویژگی‌های دموگرافیک افراد پاسخ دهنده مورد توصیف قرارگیرند تا دید مناسبی نسبت به نمونه آماری حاصل گردد. در بخش استنباطی برای تعیین رتبه هریک از ابعاد و شاخص‌های بدست آمده از آزمون تی تک نمونه‌ای و مقایسه زوجی کمک گرفته خواهد شد.

10- چالش‌ها و تجویزها:

انجام تحقیق بدون بررسی و توضیح چالش‌ها و ارائه پیشنهادات کاربردی ابرخواهد بود.

الف: چالش‌ها

چالش‌های جنگ نرم و تبلیغاتی با تکیه بر رسانه‌های نوین عرصه‌ای نوین هستند که مدیریت خاص و ویژه‌ای را طلب می‌کند. فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی تا کنون و از این پس، نقش بسیار مؤثری در تغییرات فرهنگی کشور ایفا کرده و خواهند کرد. مضاف براین، به نظرمی رسد که پیامدهای این ابزارها در ایران، حتی بسیار بیشتر از آن مقداری باشد که توسط مراکز رسمی ذکر شده است. صرف‌نظر از قابل پیش بینی نبودن تمامی پیامدهای، به نظرمی رسد، به خاطر «خاص» بودن مورد ایران، تأثیر این کارزار نرم بیش از نقاط دیگر دنیا است. نظام سیاسی کشور بعد از انقلاب، به طور کلی به دلائلی در عرصه فرهنگ بسته عمل کرد و دستگاه‌های حاکمیتی از جمله وزارت ارشاد و رادیو و تلویزیون دولتی از ایفای نقش ملی و دیده بانی دقیق تحولات فرهنگی باز ماند. نتیجه آن بهم ریختگی و «آنومیک فرهنگ» حاکم بر بخش‌های نسبتاً وسیعی از جامعه است. از این رو، در حال حاضر به

نظرمی رسد اشتباهی سیری ناپذیری نسبت به آنچه که در آن سوی مرزها (خصوصاً اروپا و آمریکا) و در فضای مجازی به صورت هدفمند یا غیر آن می گذرد، ایجاد شده است که عدم مدیریت آن می تواند خسارت بار باشد.

ب: پیشنهادات و بایسته های کاربردی

شناخت پیامدهای انقلاب ارتباطی و جنگ نرم و هیبریدی دشمنان و انجام کنش های مناسب و ارائه رهیافتی واقع بینانه و کمینه سازی پیامدهای مشکل ساز با داشتن قابلیت آینده نگری هدف غایی این تحقیق است.

ضروری است که با کنار گذاشتن دو رویکرد «تهدید گونه و بدبینانه» (که رسانه های نوین را سراسر تهدید و چالش برای ثبات سیاسی و اجتماعی می بیند) و رویکرد «ول انگارانه و غفلت مآبانه» (که اساساً توجهی به پیامدهای ویرانگر اغراض بیگانگان و فناوری های ارتباطی جدید ندارد و معادلات امنیتی را همچنان در چارچوب های سنتی می بیند)، رویکردی دقیق و علمی اتخاذ کنیم و تلاش نماییم با فهم دقیق متغیرها، به یک سیاست گذاری درست و به دور از افراط و تفریط و اتخاذ تصمیم بر اساس یافته های تحقیقی و علمی و ارائه یک مانیفست روشن دست یابیم. انشاالله